

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/74/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722200861
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722200861.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej v právnej veci žalobcu 1/ P. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., štátny občan SR a žalobkyne 2/ G. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., štátna občianka SR, obaja žalobcovia zastúpení Mgr. Iankom Troiakom, advokátom, so sídlom Dukelských hrdinov 34, 960 01 Zvolen, proti žalovanému HERIX, s. r. o., so sídlom Dunajská 8, 811 08 Bratislava, IČO: 35 691 379, právne zastúpený JUDr. Petrom Kováčsom, advokátom, so sídlom Rovinka 651, 900 41 Rovinka, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/10/2022-106 zo dňa 10. 08. 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/10/2022-106 zo dňa 10. 08. 2022 p
o t v r d z u j e .
- II. Žalobcom 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej aj len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) výrokom I. určil, že žalobca v I. rade a žalobkyňa v II. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi (spoluvlastnícky podiel 1/1) nehnuteľností evidovaných na Okresnom úrade Krupina, odbore katastrálnom na LV č. XX pre k. ú. T., obec T., okres O. ako:

- a/ pozemok C KN parc. č. XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 847 m²
- b/ pozemok C KN parc. č. XX - záhrada o výmere 814 m²
- c/ stavba súp. č. XX - rodinný dom postavený na parc. č. 21.

Výrokom II. žalobcovi v I. rade a žalobkyňi v II. rade priznal súd spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že dňa 08.03.2022 bola na tamojší súd doručená žaloba žalobcov, ktorí sa domáhali toho, aby súd určil, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných na Okresnom úrade O., odbore katastrálnom na LV č. XX pre k. ú. T., obec T., okres O. ako:

- a) pozemok C KN parc. č. XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 847 m²,
- b) pozemok C KN parc. č. XX - záhrada o výmere 814 m²,
- c) stavba súp. č. XX - rodinný dom, postavený na parc. č. XX, a tiež, aby bol žalovaný povinný nahradiť im trovy konania v rozsahu 100 %. Žalobu žalobcovia zdôvodnili tým, že žalovaný je v súčasnosti vedený v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností, ktoré mal žalovaný do svojho výlučného vlastníctva nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy zo dňa 16.04.2019, uzatvorenej so žalobcami, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností povolený dňa 23.04.2019 pod V 413/2019. Žalobcovia v žalobe uviedli, že žalobca 1/ P. T. pri podpisovaní kúpnej zmluvy v čase

jej podpisu, t. j. 16.04.2019 nebol spôsobilý uskutočniť takto závažný právny úkon vzhľadom na jeho zdravotný stav. V čase podpisu kúpnej zmluvy, ale už aj dávno predtým mal diagnostikované závažne ochorenie „Idiopatická Parkinsonova choroba v štádiu pokročilých motorických komplikácií“, ktoré výrazne znemožňovalo adekvátne a v celom rozsahu správne pochopiť závažnosť podpisu kúpnej zmluvy spolu s jej prípadnými následkami. Vzhľadom na dlhodobu veľmi nepriaznivý zdravotný stav žalobcu 1/, ktorý sa dodnes nijako nezlepšil, práve naopak je ešte horší, žalobcovia poukazovali na absolútnu neplatnosť takto podpísanej kúpnej zmluvy, ktorou bol na žalovaného prevedený nehnuteľný majetok. O zlom zdravotnom stave žalobcu 1/ mal už i v čase podpisu kúpnej zmluvy vedomosť konateľ žalovaného M. P., keďže on sám poskytoval odbornú pomoc žalobcom 1/ a 2/ v predchádzajúcich vzťahoch s Prima bankou Slovensko, a.s. a spoločnosťou Aukčný dom, s. r. o. Sám konateľ žalovaného zabezpečil pre žalobcov 1/ a 2/ právnych zástupcov v konaní vedenom na tamojšom súde pod sp. zn. 13C/18/2017, v ktorom konaní išlo o určenie, že Prima banka Slovensko, a. s. nemá k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam (vtedy ešte vo vlastníctve žalobcov 1/, 2/) záložné právo. V tomto konaní boli ako dôkazy zlého zdravotného stavu žalobcu 1/ predložené viaceré lekárske správy, ktoré túto skutočnosť potvrdili a dokonca ako hlavný dôkaz bol v konaní vypracovaný P. U. W. znalecký posudok č. XXX/XXXX o duševnom stave žalobcu 1/, ktorý jednoznačne preukázal, že žalobca 1/ trpí závažným duševným ochorením - neurodegeneratívne ochorenie mozgu - T. pri F., organickou zmenou osobnosti, poklesom intelektovomnestických funkcií, ktorý zdravotný stav sa mu naďalej zhoršuje, v dôsledku čoho nebol duševne spôsobilý uzatvoriť vyššie uvedenú kúpnu zmluvu. Predmetný znalecký posudok od znalkyne priniesol žalobcom sám žalovaný.

3. Súd prvej inštancie v ďalšom obsahu odôvodnenia konštatoval vykonané dokazovanie a závery z neho vyplývajúce a na vec aplikoval ust. § 38 ods. 1, 2, § 40a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 145 ods. 1, § 123, § 132 ods. 1, 2 a § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Predovšetkým sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou preukázania naliehavého právneho záujmu na určení zo strany žalobcu, keď naliehavý právny záujem na určení práva je daný najmä tam, kde by bez takéhoto určenia bolo ohrozené právo žalobcov alebo, kde by sa bez takéhoto určenia stalo ich právne postavenie neistým, a tiež v prípade, ak sa má určovacou žalobou dosiahnuť zhoda medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaný, ktorý je v katastri nehnuteľností zapísaný ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností, s týmito nakladá, konkrétne tieto nehnuteľnosti zaťažil formou zriadenia záložného práva a následne došlo k začatiu výkonu záložného práva v prospech záložného veriteľa, s tým, že žalobcovia, pokiaľ nie sú zapísaní ako vlastníci predmetných nehnuteľností, nemôžu tieto skutočnosti nijakým spôsobom ovplyvniť, a bez požadovaného určenia vlastníckeho práva, ktoré je predmetom tohto konania, mal súd za to, že právo žalobcov môže byť ohrozené, resp., že bez takéhoto určenia je ich právne postavenie neisté. Súd tak dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobcov naj určovacej žalobe je daný. Pokiaľ sa týka posúdenia žaloby súdom prvej inštancie po vecnej stránke, súd riešil ako prejudiciálnu otázku, či predmetná kúpna zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 16.04.2019, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, je absolútne neplatným právnym úkon z dôvodu, že žalobca 1/ pri tomto právnom úkone konal v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným. Žalovaný pritom túto skutočnosť ani nerozporoval, avšak poukazoval na to, že žalobcovia mali o tejto skutočnosti už v čase uzatvorenia predmetného právneho úkonu vedomosť, a teda s odkazom na ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, sa nemôžu žalobcovia neplatnosti tohto právneho úkonu dovolávať, keďže ju sami spôsobili. Právny zástupca žalovaného vo veci na pojednávaní uviedol, že nie je potrebné nariaďovať znalecké dokazovanie, v dôsledku čoho súd vychádzal pri posúdení otázky, či žalobca 1/ konal alebo nekonal v duševnej poruche, ktorá by ho robila na tento právny úkon neschopným z listinného dôkazu - znaleckého posudku o duševnom stave č.102/2018 znalkyne P. U. Bahledovej zo dňa 24.10.2018, ktorý bol vypracovaný v rámci znaleckého dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn.13C/18/2017, a z ktorého podľa názoru súdu jednoznačne vyplynulo, že žalobca 1/ už najneskôr v roku 2013 trpel duševnou poruchou trvalého charakteru, ktorá ho robila neschopným na právne úkony typu uzavretie záložnej zmluvy, s tým, že znalkyňa vyhodnotila, že už v danom čase (rok 2013) a aj v čase podania znaleckého posudku (rok 2018) boli ovládacie ako i rozpoznávacie schopnosti u žalobcu 1/ vymiznuté, s tým, že tento nebol reálne schopný vyhodnotiť riziká resp. ohrozenia plynúce z daného právneho úkonu. Zároveň z tohto znaleckého skúmania vyplynulo, že existoval progres tohto neurodegeneratívneho ochorenia a s tým súvisiacich zmien centrálnej nervovej sústavy, v dôsledku čoho súd dospel k záveru, že nakoľko tam bola konštatovaná do budúcnosti nepriaznivá prognóza, bolo možné bez akýchkoľvek pochybností vychádzať z toho, že aj v čase uzavretia predmetnej kúpnej

zmluvy, t. j. v mesiaci apríl 2019, cca 6 mesiacov po vypracovaní predmetného znaleckého posudku, bol zdravotný stav žalobcu 1/ obdobný, a teda v čase uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy trpel žalobca 1/ duševnou poruchou, ktorá ho robila na takýto právny úkon neschopným, v dôsledku čoho je predmetná kúpna zmluva zo dňa 16.04.2019 absolútne neplatným právnym úkonom, keďže bolo zistené, že žalobca 1/ ako účastník právneho úkonu nedokázal posúdiť následky svojho konania. Keďže ide o absolútne neplatný právny úkon, hľadí sa naň ako keby k nemu nikdy nebolo došlo, pretože absolútna neplatnosť pôsobí od začiatku, súd k nej musí prihliadať aj ex offa a nie je nijako časovo obmedzená, to znamená, že takýto absolútne neplatný právny úkon nemôže mať žiadne právne následky, a teda na jeho základe nemohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva zo žalobcov na žalovaného, a vlastníckimi predmetných nehnuteľnosťí boli a stále sú žalobcovia.

Súd sa nemohol stotožniť s obranou žalovaného ohľadne premlčania nároku žalobcu 1/, dovoliť sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu s odkazom na ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže v tomto prípade sa nejednalo o relatívnu neplatnosť právneho úkonu a rovnako tak bola bezpredmetná námietka, že sa nemohli žalobcovia dovoliť neplatnosti tohto právneho úkonu, s odôvodnením, že ho mali sami spôsobiť, s poukazom na ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, keďže toto zákonné ustanovenie sa opätovne týka len relatívnej neplatnosti právnych úkonov, avšak v súdnej veci ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá je špecifikovaná v ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd záverom konštatoval, že nevykonaním ďalších navrhnutých dôkazov formou výsluchu žalobcov, resp. výsluchu svedkov, keď mal za to, že akékoľvek závery by vzišli z týchto, či už listinných dôkazov, ako i svedeckých výpovedí, nemohli by mať vplyv na rozhodnutie súdu v súdnej veci, nakoľko právne relevantnou otázkou bolo iba posúdenie toho, či žalobca 1/ konal alebo nekonal pri uzavretí predmetnej kúpnej zmluvy v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento úkon neschopným. Akékoľvek ďalšie dokazovanie ohľadne okolností, za ktorých došlo k uzavretiu predmetnej kúpnej zmluvy, ale aj otázok týkajúcich sa vyplatenia, resp. nevyplatenia kúpnej ceny, resp. ohľadne toho, či žalobcovia podnikali nejaké kroky smerujúce k uzavretiu kúpnej zmluvy vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam, by presiahli potreby tohto súdneho konania, s tým, že všetky podstatné skutkové okolnosti, ktoré považoval súd za potrebné k rozhodnutiu vo veci mal zistené z ostatných dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP, keď konštatoval, že žalobcovia boli v celom rozsahu úspešní a preto im priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 % s tým, že o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu tvrdiac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku. Uviedol, že v konaní žalovaný namietal, že kúpnu zmluvu zo dňa 16.04.2019 nepodpisoval iba žalobca P. T., ktorý mal byť na jej podpis nespôsobilý, ale aj jeho manželka G. T., ktorej spôsobilosť uzatvoriť takúto zmluvu nebola spochybnená.

6. Žalobkyňa G. T. v čase podpisu kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 veľmi dobre vedela čo podpisuje a rozumela vykonávanému právnemu úkonu - prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na žalovaného. Žalovaný poukázal na ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa vybavovanie spoločných vecí manželov, ktoré vo veci aplikoval i súd prvej inštancie a uviedol, že v danej veci ide o relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ktorej sa musí druhý manžel P. T. dovoliť. P. T. ako osoba dotknutá relatívnou neplatnosťou kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019, sa však relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 nedovolal a do dnešného dňa nedoručil žalovanému dovolanie sa neplatnosti kúpnej zmluvy. Neplatnosti právneho úkonu sa tak nemôže dovoliť P. T., ktorý túto neplatnosť kúpnej zmluvy spôsobil tým, že ju podpísal napriek tomu, že on aj jeho manželka G. T. vedeli, že naj jej podpis nie je spôsobilý. Predmetná kúpna zmluva zo dňa 16. 04. 2019 je tak platná z titulu jej uzavretia manželkou G. T., pretože sa jej relatívnej neplatnosti P. Didi doteraz nedovolal. Relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa pritom ten kto je takýmto úkonom dotknutý, musí dovoliť v rámci premlčacej doby, ktorá je trojročná a plynie od uzavretia kúpnej zmluvy dňa 16. 04. 2019. Žalovaný tak namieta uplynutie premlčacej doby na uplatnenie relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 zo strany druhého manžela P. T.. Premlčané právo dovoliť sa relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 nemožno druhému manželovi priznať. Z nepochopiteľných dôvodov podľa žalovaného súd prvej inštancie tejto argumentácii žalovanej prednesenej v konaní neprisvedčil. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď zo skutočností, že právny úkon P. T. je absolútne

neplatný, odvodil aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu G. T., hoci podľa § 40a Občianskeho zákonníka je v jej prípade právny úkon relatívne neplatný. Tým, že je právny úkon P. T. absolútne neplatný, tak nastáva situácia, akoby daný úkon nebol vôbec vykonaný a tento právny úkon platne urobila iba žalobkyňa G. T., keďže P. T. sa relatívnej neplatnosti jej právneho úkonu nedovolal. Je absolútne nepochopiteľné, prečo taký istý platný právny úkon druhého z manželov G. T. (ktorý je platný, pretože sa P. T. relatívnej neplatnosti tohto úkonu včas nedovolal) nemá rovnaké právne účinky na prevod nehnuteľnosti ako tisíce iných prípadov, keď takýto právny úkon len jedného z manželov má za dôsledok platný prevod nehnuteľnosti. Ďalej žalovaný v odvolaní uviedol: „Súd prvej inštancie tu prezentuje prelomový výklad, ktorý ide proti obsahu aj zmyslu ustanovení hmotného práva o relatívnej neplatnosti právnych úkonov a z relatívnej neplatnosti robí nevysvetliteľným spôsobom neplatnosť absolútnu. Takýto prelomový výklad súdu prvej inštancie si nepochybne zasluhuje pozornosť a potvrdenie aj zo strany odvolacieho a aj dovolacieho súdu tak, aby bol podkladom pre rozhodovanie aj v podobných veciach a vznikol tak platný a všeobecne akceptovaný judikát“. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie právny záver o absolútnej neplatnosti aj právneho úkonu G. T., ktorá bola na uskutočnenie tohto právneho úkonu plne spôsobilá, v rozsudku nijako neodôvodnil, takže jeho myšlienkové postupy a argumentácia je nepreskúmateľná a nezrozumiteľná. Žalovaný má tak za to, že boli porušené práva účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné zistiť pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku nielen neúplným, ale i nezrozumiteľným, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu napádaný rozsudok riadne preskúmať. V odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie absentuje dostatočná a presvedčivá argumentácia, na základe akých dôkazov a na základe akých myšlienkových úvah pri aplikácii ktorých konkrétnych ustanovení akého zákona, dospel súd prvej inštancie k záveru, že právny úkon oboch manželov je absolútne neplatným právnym úkonom. Súdom prvého stupňa sa nijako nevysporiadal s argumentáciou žalovaného, že právny úkon žalobkyne G. T. je iba relatívne neplatný a žalobca P. T. sa v premlčacej lehote tejto relatívnej neplatnosti nedovolal a preto sa považuje jej právny úkon v súlade s § 40a Občianskeho zákonníka za platný. Súdom prvej inštancie svojim nedostatočným odôvodnením rozhodnutia, a teda nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný tak navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby odvolací súd v súlade s ust. § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne a uloží žalobcom 1/ a 2/ povinnosť náhrady trov konania žalovaného v celom rozsahu.

7. Odvolanie žalovaného bolo doručené žalobcom 1/, 2/ prostredníctvom spoločného právneho zástupcu dňa 22. 10. 2022 s možnosťou k uvedenému sa v lehote 10 dní vyjadriť.

8. Žalobcovia 1/, 2/ sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

9. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnom výroku I. a v závislom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 SP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Na základe podaného odvolania žalovaného voči rozsudku súdu prvej inštancie tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP, ktorým je odvolací súd viazaný, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako

ho zistil súd prvej inštancie. Súd dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, keď odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Žalovaný ako odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, nežiadal ani doplniť dokazovanie za podmienok stanovených ustanovením § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jeho viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom neboli naplnené procesné predpoklady doplňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 CSP v spojení s ust. § 366 CSP) s prihliadnutím na rozsahu odvolania žalovaného a odvolacie dôvody uvedené v jeho odvolaní. Odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne, pri preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

13. S poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, ako vo výrokovej časti, tak aj v časti odôvodnenia, pričom zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nad rámec uvedeného a v nadväznosti na jednotlivé odvolacie námietky žalovaného obsiahnuté v jeho odvolaní, odvolací súd uvádza nasledovné:

14. V prejednávanej veci zo spisu vyplýva, že odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobcov 1/ a 2/ v celom rozsahu a odvolaním napadnutým rozsudkom určil, že žalobca v 1/ a žalobkyňa v 2/. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi označených nehnuteľností, a to pozemkov a stavby rodinného domu špecifikovaných v žalobnom návrhu a následne v rozsudku súdu prvej inštancie.

15. Súd prvej inštancie pri riešení otázky určenia vlastníctva nehnuteľností žalobcov prejudiciálne posúdil platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019, ako prevodného právneho úkonu, ktorým žalobcovia 1/, 2/, ako bezpodieloví spoluvlastníci prevádzaných nehnuteľností, za odplatu previedli vlastníctvo k v žalobe označeným nehnuteľnostiam na žalovaného. Po konštatovaní existencie naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva v zmysle podanej žaloby súd prvej inštancie dospel k záveru o neplatnosti prevodného úkonu - kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 v dôsledku nespôsobilosti žalobcu 1/, ako účastníka predmetného právneho úkonu na takýto právny úkon v dôsledku duševnej choroby, ktorá ho na daný úkon robila neschopným. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že žalobca 1/ v čase podpisu kúpnej zmluvy (16. 04. 20219), ale už i dávno predtým, trpel závažným ochorením - idiopatickou parkinsonovou chorobou v štádiu pokročilých motorických komplikácií, keď znalkyňou U.. U. Bahledovou bolo konštatované, že v dôsledku uvedenej poruchy žalobca už v roku 2013, ako aj v čase znaleckého posúdenia v roku 2018, mal rozpoznávací ovládacie schopnosti vymiznuté a tento nebol reálne schopný vyhodnotiť riziká, resp. ohrozenia plynúce z posudzovaného právneho úkonu (podpisu záložnej zmluvy v tam posudzovanom prípade).

16. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci na základe znaleckého dokazovania vykonaného pre účely iného súdneho konania, ktorého závery boli ako dôkaz vykonané i v prejednávanej veci, dospel k záveru, že kúpnu zmluvu zo dňa 16. 04. 2019 podpisoval žalobca 1/, dlhodobo trpiac duševnou poruchou trvalého charakteru, ktorá ho robila na daný úkon neschopným, preto súd prvej inštancie dospel k záveru o absolútnej neplatnosti uvedeného prevodného právneho úkonu, na ktorý sa hľadí ako keby k nemu nikdy nedošlo. Absolútna neplatnosť pôsobí od začiatku a nie je nijako časovo obmedzená, čo znamená, že absolútne neplatný právny úkon nemôže mať právne následky. Keďže tak nemohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva zo žalobcov na žalovaného, súd určil, že vlastníckymi označených nehnuteľností sú stále žalobcovia.

17. S uvedenou argumentáciou sa v podanom odvolaní nestotožnil žalovaný, ktorý namietal predovšetkým tú skutočnosť, že súd neprihliadol na to, že prevodný právny úkon neuzatváral len žalobca 1/ P. T., ale tiež žalobkyňa 2/ a v tom prípade sa mohol žalobca 1/ dovolať len relatívnej neplatnosti právneho úkonu učeného žalobkyňou 2/, čo však neurobil a zároveň lehota na uplatnenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu, resp. na jej dovolanie sa, už uplynula. Žalovaný tak namietal nesprávne

právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ako i nepreskúmateľnosť, nezrozumiteľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

18. Odvolací súd konštatuje, že po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie tak v jeho výrokovej časti ako aj v časti odôvodnenia, po oboznámení sa a vyhodnotení jednotlivých odvolacích námietok uplatnených žalovaným, dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, tomuto nemožno vyhovieť a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

19. Súd prvej inštancie dospel k záveru o absolútnej neplatnosti prevodného právneho úkonu kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 v dôsledku duševnej poruchy, resp. choroby žalobcu 1/ trvalého charakteru, ktorá ho robila na daný právny úkon neschopným.

20. Podľa § 38 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) neplatný je právny úkon, pokiaľ ten kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

21. Na platnosť právneho úkonu zákon vyžaduje splnenie určitých predpokladov. Osobitné požiadavky zákon kladie na vôľovú stránku osoby robiacej právny úkon a na jej prejav. Úkon musí byť urobený slobodne, vážne a zrozumiteľne. Pokiaľ ide o konajúci subjekt, platný právny úkon môže urobiť jedine osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony, ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola obmedzená. Právny úkon urobený osobou pozbavenou, resp. obmedzenou v spôsobilosti na právne úkony, zákon postihuje jeho absolútnou neplatnosťou.

22. Medzi stranami v konaní nebolo sporné, že žalobca 1/ ani žalobkyňa 2/ neboli v čase podpisu kúpnej zmluvy v spôsobilosti na právne úkony obmedzení, teda v čase učinenia prevodného úkonu neexistovalo rozhodnutie o osobnom stave, ktorým by bol súd v zmysle § 193 CSP viazaný. Dôvodom neplatnosti právneho úkonu je vždy i prípad, keď právny úkon urobila osoba konajúca v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento úkon neschopnou, resp. nespôsobilou.

23. Z ust. § 38 Občianskeho zákonníka vyplýva, že predpokladom platnosti právneho úkonu je spôsobilosť účastníka na právny úkon, ktorý účastník robí. Ak túto spôsobilosť nemá a právny úkon urobí, je taký úkon absolútne neplatný. O nedostatok spôsobilosti na právne úkony pôjde u osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, u osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu obmedzenia určeného súdom. Absolútne neplatný je rovnako právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche hoci aj prechodnej, ak išlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila nespôsobilosť (neschopnosť) na predmetný právny úkon. Nevyžaduje sa pritom, aby taká osoba bola súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony, alebo aby bola vo svojej spôsobilosti obmedzená. Skutkovú otázku, či šlo o konanie v duševnej poruche treba v každom konkrétnom prípade preukazovať a treba konkrétne skúmať, či je tu súvislosť medzi duševnou poruchou a právnym úkonom a či práve pre duševnú poruchu bol účastník právneho úkonu neschopný urobiť konkrétny právny úkon, buď preto, že nedokázal posúdiť následky takéhoto svojho konania, alebo nebol schopný ovládnuť svoje konanie. Ak urobí niekto v duševnej poruche právny úkon, ku ktorému ho duševná porucha robí nespôsobilým, bude tento úkon neplatný i vtedy, ak druhý účastník bez vlastného zanedbania či ľahkovážnosti sa spoliehal na to, že právny úkon je platný, to znamená bez svojho zavinenia nevedel, že ten, kto právny úkon robil, konal v duševnej poruche.

24. Pokiaľ ide o neplatnosť právneho úkonu zákon rozoznáva absolútnu a relatívnu neplatnosť právneho úkonu, pričom posúdenie uvedenej právnej otázky je podstatou odvolacej argumentácie žalovaného v podanom odvolaní.

25. Absolútna neplatnosť právneho úkonu je taká neplatnosť, ktorej sa môže dovolávať každý bez časového obmedzenia a súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti. Absolútna neplatnosť vzniká a pôsobí priamo zo zákona (preto nie je potrebné, aby účastník uplatnil neplatnosť právneho úkonu napr. súdnou cestou). Právo domáhať sa neplatnosti právneho úkonu sa nepremičuje. Pod relatívnou neplatnosťou sa rozumie taká neplatnosť, ktorej sa môže dovolať iba ten, kto je týmto úkonom dotknutý. Dovoľať sa neplatnosti je však možné iba vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorá plynie odo dňa, keď bol napadnutý právny úkon urobený. Relatívna neplatnosť právneho úkonu je v Občianskom

zákonníku zakotvená v § 40a, kde sú uvedené jednotlivé prípady, v ktorých je možné sa relatívnej neplatnosti dovoľávať. Tieto dôvody sú stanovené taxatívne a nemožno ich rozširovať. Podstata relatívnej neplatnosti právneho úkonu spočíva v tom, že právny úkon, u ktorého je daný dôvod relatívnej neplatnosti vznikol, od začiatku existuje, považuje sa za platný, a teda i vyvolá právne účinky, pokiaľ sa ten, na koho ochranu je relatívna neplatnosť stanovená, neplatnosti právneho úkonu nedovolal. V právnej teórii bol tiež vyslovený názor, podľa ktorého relatívnu neplatnosť možno chápať ako platnosť s rozvázovacou podmienkou.

26. V prejednávanej veci nespôsobilosť žalobcu 1/ na právny úkon v konaní medzi stranami sporu sporná nebola, keďže v priebehu konania bol predložený znalecký posudok U. U. W., vypracovaný pre potreby iného súdneho konania, rovnako vedeného Okresným súdom Zvolen, v ktorom bol znalcom posúdený duševný stav žalobcu 1/ pre potreby vyhodnotenia platnosti právneho úkonu záložnej zmluvy. Znalčka v predmetnom znaleckom posudku č. 102/2018, ktorý bol vykonaný ako dôkaz i v predmetnom konaní konštatovala, že P. T. (žalobca 1/) trpel už v čase uzatvorenia záložnej zmluvy zo dňa 19.08.2013 závažným duševným ochorením - neurodegeneratívne ochorenie mozgu - demencia pri Parkinsonovej chorobe, organickou zmenou osobnosti, poklesom intelektovo-mestických funkcií, v dôsledku čoho bol jeho úsudok narušený, nevedel primerane reagovať na požiadavky svojho okolia (syna), príliehavo komunikovať s ľuďmi a vyjadriť svoj názor, bol a je ľahko ovplyvniteľný, manipulovateľný svojím okolím, obzvlášť ľuďmi jemu blízkymi, rodiny, svojich detí, ktorým plne dôveroval. Jeho ovládacie, rozpoznávacie schopnosti v danom čase boli a sú i v súčasnosti vymiznuté, nie je reálne schopný a ani už v tom čase nebol pre tieto závažné zmeny jeho osobnosti schopný vyhodnotiť riziká ohrozenia plynúce z daného právneho úkonu, ktorému ani vôbec nerozumel. V totožnom znaleckom posudku znalčka tiež konštatovala, že zmeny centrálnej nervovej sústavy sa v dôsledku viacerých vyššie popísaných faktorov rozvíjali postupne plíživou a boli už žalobcu prítomné aj v čase uzatvorenia záložnej zmluvy dňa 19.08.2013, v súčasne dobe (t. j. v roku 2018) však nastala ich progresia. V roku 2005, 2006 už CT a MR mozgu odhalilo atrofizáciu mozgových štruktúr, keď v tom čase mal 46 rokov. Znalčka v predmetnom znaleckom posudku zvýraznila, že žalobca 1/ nechápal predmetný právny úkon podpisu záložnej zmluvy v plnej miere a nebol schopný pochopiť význam a riziká uzatvorenia tejto záložnej zmluvy.

27. Obsahom uvedeného znaleckého posudku je tiež (pripojený) vypracovaný posudok konzultanta - F. B. L., klinického psychológa, č. 13 z roku 2018, ktorá k osobe žalobcu P. Didiho konštatovala, že u menovaného bolo zistené neurodegeneratívne ochorenie - Parkinsonova choroba, prejavujúce a sa minimálne od roku 2005, diagnostikované v roku 2007 a už v tom čase sa prejavovalo hlavne motorickými a neurokognitívnymi poruchami, znížením intelektu do pásma strednej debility, organicky podmienenými poruchami osobnosti a emotivity. V čase posúdenia učeného konzultantom a bol konštatovaný pokles intelektových schopností (v čase posúdenia v pásme strednej debility) IQ 57 a postihnutie intelektovo - mestických funkcií dosiahol ťažký stupeň v oblasti pozornosti, schopnosti učenia sa novému, vizuálnej orientácie krátkodobej pamäte, čo neumožňuje dostatočné rozumové okolitej reality. Pre mentálny deficit, výpadky pamäte a poruchu exekutívnych funkcií má žalobca riziko ovplyvniteľnosti, zneužitia, manipulácie, nakoľko nedokáže odhadnúť riziko.

28. Z uvedených dôkazov mal súd prvej inštancie jednoznačne preukázané, že žalobca trpel ochorením, v dôsledku ktorého už v roku 2013 nebol schopný pochopiť význam právneho úkonu podpisu (záložnej) zmluvy a v dôsledku ktorého ochorenia boli a sú jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti vymiznuté. Navyše, znalcom bolo konštatované, že uvedené ochorenie má progresívny priebeh, z čoho je nutné prijať záver, že duševný stav žalobcu 1/ bol v čase podpisu kúpnej zmluvy (16. 04. 2019) v súdnej veci obdobný, resp. zhoršený. Súd tak na základe skutočností zistených dokazovaním dospel k záveru o neplatnosti právneho úkonu kúpnej zmluvy žalobcu, keďže žalobca 1/ nebol na predmetný právny úkon spôsobilý v dôsledku duševnej choroby, ktorou trpel v čase učinenia prevodného právneho úkonu, ako i dlhodobo pred ním. Odvolací súd konštatuje, že záver o absolútnej neplatnosti právneho úkonu učeného žalobcom 1/ bol v konaní spoľahlivo preukázaný, z vykonaného dokazovania vyplýva jasne a nepochybne.

29. Žalovaný nesprávny záver súdu prvej inštancie o absolútnej neplatnosti právneho úkonu žalobcu 1/ nespochybňoval ani nerozporoval, avšak podstatnou argumentácie žalovaného v odvolaní (ako i v konaní pred súdom prvej inštancie) bolo tvrdenie žalovaného o tom, že absolútna neplatnosť právneho úkonu sa týka len právneho úkonu učeného žalobcom 1/; záver o absolútnej neplatnosti právneho úkonu však nemožno prijať i smerom k žalobkyni 2/, pri ktorej právnom úkone sa možno dovoľávať

len relatívnej neplatnosti právneho úkonu, pričom zároveň žiadny z účastníkov právneho úkonu, t. j. ani žalobca 1/ ani žalovaný sa v zákonom určenej lehote 3-ročnej lehote neplatnosti právneho úkonu nedovolal.

30. Odvolací súd uvádza, že odvolacej argumentácii žalovaného nemožno prisvedčiť.

31. Predovšetkým je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že kúpnu zmluvou zo dňa 16.04.2019, ktorú platnosť právneho úkonu prejudiciálne hodnotil súd prvej inštancie, žalobca 1/ ako aj žalobkyňa 2/ spoločne ako predávajúci prevádzali svoje vlastnícke právo žalovanému, pričom k predmetným nehnuteľnostiam prevádzali vlastnícke právo v podiele 1/1, keď všetky uvádzané nehnuteľnosti mali vo vlastníctve v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uvedené znamená, že podiel manželov jednotlivito - t.j. žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ nemožno vyjadriť či určiť samostatne, obaja sú rovnakou mierou vlastníckymi prevádzaných nehnuteľností v 1/1.

32. Podľa ust. § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia, z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

33. Dispozičné úkony, ktoré sa týkajú majetku v bezpodielovom spoluvlastníctva majú spravidla právne účinky voči tretím osobám. Na základe týchto úkonov vznikajú záväzkové vzťahy medzi manželmi na jednej strane a tretími osobami. Právne účinky konania manželov v týchto vzťahoch podmieňuje Občiansky zákonník v závislosti od toho, či ide o vybavovanie bežných alebo ostatných vecí, ak súčasne ide o veci spoločné obom manželom. Ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že na vybavovanie bežných vecí (záležitostí) je oprávnený každý za manželov a neplatnosť právnych úkonov, ktoré v tejto súvislosti urobil, nepotrebuje súhlas druhého manžela. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný. Pod „bežnými vecami“ možno rozumieť záležitosti, ktoré sú medzi manželmi obvyklé, ktoré prináša každodenný život, pri ktorých sa neočakáva nesúhlas druhého manžela práve preto, že záležitosť svojím významom neprekračuje obvyklú rutinu denného života, ktorou sa neohrozuje vlastníctvo druhého manžela.

34. Všetky ostatné ako „bežné veci“ zákon považuje za „ostatné veci“. Za bežnú vec sa v majetkových vzťahoch medzi manželmi podľa ustálenej judikatúry nepovažuje o.i. predaj alebo kúpa nehnuteľnosti; takýto predaj alebo kúpa zjavne vybočuje z každodennej správy spoločného majetku manželov a preto manžel musí mať súhlas druhého manžela na predaj spoločne vlastnenej nehnuteľnosti alebo aby za peniaze, ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctva nehnuteľnosť kúpil (R 15/1964 a R 21/1972)

35. Rozlišovanie medzi bežnými a ostatnými vecami je dôležité vo vzťahu k tretím osobám, pretože na bežné dispozičné úkony týkajúce sa spoločného majetku je oprávnený každý z manželov samostatne. V ostatných veciach (nie bežných) zákon vyžaduje súhlas oboch manželov. V zmysle ustálenej judikatúry na darovanie nehnuteľnosti patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov je nevyhnutný súhlas oboch manželov (R 21/1972). V prípade odplatného prevodu nehnuteľnosti manželmi judikatúra zastáva právny názor, že na platnosť zmluvy o prevode vlastníckeho práva (pre ktorú je zákonom stanovená písomná forma) v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov aj vyššej hodnoty nie je potrebné, aby zmluvu podpísali obaja manželia spoločne ako nedielni spoluvlastníci, ale stačí aj ústny súhlas druhého z manželov na tento právny úkon. V takom prípade má však správca katastra nehnuteľností zistiť, či manžel navrhovateľa dal súhlas na uzavretie zmluvy podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako k veci nepochybne nie bežnej. Súhlasný prejav vôle i druhého manžela je však vždy pre platnosť prevodného právneho úkonu potrebný.

36. V súdnej veci učinili prevodný právny úkon k nehnuteľnostiam v režime ich bezpodielového spoluvlastníctva obaja žalobcovia spoločne ako predávajúci manželia, pričom však ako bolo zistené, žalobca 1/ v tom čase nebol spôsobilý na vykonanie daného právneho úkonu v dôsledku duševnej poruchy, resp. choroby. Jeho rozpoznávacie schopnosti boli v dôsledku ochorenia vymiznuté, preto nemohol náležite a právne účinne prejaviť súhlas s predajom nehnuteľností, na uvedené nebol spôsobilý. Nedostatok spôsobilosti na strane žalobcu na právny úkon má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Pokiaľ bola konštatovaná absolútna neplatnosť právneho úkonu vzhľadnutá pre

nespôsobilosť prevodcu - žalobcu 1/ ako predávajúceho, uvedené spôsobuje absolútnu neplatnosť celého prevodného úkonu, avšak z dôvodov daných na strane jedného z účastníkov právneho úkonu u ktorého bola konštatovaná nespôsobilosť na takýto právny úkon. V súdnej veci je právny úkon absolútne neplatný z dôvodov na strane P. T., avšak tieto majú priamy dopad na posúdenie platnosti právneho úkonu, ktorým boli prevádzané nehnuteľnosti manželmi ako nedielnymi spoluvlastníkmi spoločne ako (jeden) predávajúci. Konštatovaná absolútna neplatnosť právneho úkonu z dôvodu nespôsobilosti naň P. T. má tak zásadný dopad a význam i vo vzťahu k žalobkyni 2/ G. T. a prevodný právny úkon, na platnosť ktorého sú povinní prejsť súhlas obaja manželia spoločne, je vo vzťahu k tretím osobám absolútne neplatný. Totiž obaja manželia spoločne a nerozdielne boli jednou (zmluvnou) stranou v rámci dvojstranného právneho úkonu.

37. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.11.2010 sp. zn. 3Cdo/73/2009, ktoré nie je založené na totožnom skutkovom základe, avšak zaoberá sa posúdením platnosti právneho úkonu učeného manželmi, ktorým nadobúdajú majetok do režimu BSM (tak ako sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov týka i prevodný úkon žalobcov v súdnej veci). V uvedenom uznesení NS SR bolo konštatované: „Veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhrádzajú tiež náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním (§ 144 Občianskeho zákonníka). Bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov; v ostatných záležitostiach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný (§ 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ ten, kto je takýmto právnym úkonom dotknutý sa neplatnosti právneho úkonu dovoľá. Neplatnosti sa nemôže dovoľávať ten, kto ju sám spôsobil (§ 40a Občianskeho zákonníka). Ak sú účastníkmi zmluvy o budúcej zmluve, podľa ktorej majú v budúcnosti nadobudnúť nehnuteľnosti do bezpodielového spoluvlastníctva obaja manželia, a ak nebol podpis jedného z nich jeho pravým podpisom (t. j. konajúci manžel nemal splnomocnenie na podpis druhého manžela), nemožno dospieť k záveru, že by bola zmluva bola uzavretá len jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela. V takomto prípade je podstatným, že podľa obsahu zmluvy o budúcej zmluve boli (mali byť tak ako sú označení v písomnom vyhotovení zmluvy) obaja manželia jej účastníkmi (ako tomu je i v prejednávanej veci); zmluva teda nie je postihnutá tým, že by s jej uzavretím druhý manžel nesúhlasil, lebo tu chýba podpis druhého manžela, v danom prípade podpis žalobkyne 1/. V takom prípade podpis žalobcu 2/ nahradzujúci skutočný podpis žalobkyne 1/ je v rozpore so skutočnosťou, predstiera len vôľu manželky - t.j. žalobkyne 1/ uzavrieť zmluvu o budúcej zmluve, hoci takúto vôľu v skutočnosti nemala a ani ju neprejavila, keďže sa uzavretia zmluvy nezúčastnila, ani ju v skutočnosti prejsť nemohla. Podľa názoru dovolacieho súdu, ak by išlo o zmluvu o budúcej zmluve, ktorú mali uzavrieť obaja manželia a na ktorej bol podpis jedného z manželov nahradený podpisom druhého manžela bez toho, aby bol k takému úkonu druhým manželom splnomocnený (oprávnený na základe splnomocnenia manžela), treba takýto právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, považovať za absolútne neplatný“.

38. S poukazom na vyššie uvedené, ktoré mutatis mutandis je možné aplikovať i v predmetnej veci, je nutné dospieť k záveru, že z dôvodu nespôsobilosti žalobcu 1/ na úkon uzavretia kúpnej zmluvy, prevodný právny úkon žalobcu 1/ nemá žiadne právne účinky. V prevodnom právnom úkone kúpnej zmluvy zo dňa 16. 04. 2019 chýba súhlasný prejav vôle jedného z predávajúcich, ktorí sú nedielni spoluvlastníci a to práve v dôsledku nedostatku spôsobilosti žalobcu 1/ na takýto úkon. Predávajúcim v súdnej veci môžu byť len obaja manželia T., pre platnosť prevodného úkonu sa vyžaduje súhlasný prejav vôle každého z manželov. Tento však právne účinne žalobca 1/ udeliť resp. vyjadriť nemohol, nakoľko naň nebol spôsobilý. Nespôsobilosť žalobcu 1/ tak spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu ako takého, v celom jeho rozsahu, práve z dôvodu prevodu nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, kedy sú v zmysle zákona povinní konať (prejsť súhlas) obaja manželia. Absolútna neplatnosť právneho pôsobí od začiatku a na takýto právny úkon sa hľadí ako keby k nemu nikdy nedošlo. Z uvedeného dôvodu preto nemohlo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva zo žalobcov na žalovaného, a teda správne súd prvej inštancie určil, že vlastníckymi predmetných nehnuteľností sú žalobcovia 1/ a 2/.

39. Práve v dôsledku uvedeného konštatovania o absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorá pôsobí od počiatku a na právny úkon sa hľadí ako keby k nemu nebolo došlo, nemožno prisvedčiť ako dôvodnej a správnej argumentácii žalovaného, ktorá predstavuje odvolaciu námietku o tom, že sa súd prvej inštancie nezaoberal relatívnou neplatnosťou právneho úkonu učeného žalobkyňou 2/.

Pokiaľ je prevodný právny úkon ako taký od počiatku absolútne neplatný, hoc z dôvodov na strane jedného účastníka úkonu v bezpodielovom majetkovom spoločenstve, nemožno o dovolaní sa relatívnej neplatnosti uvažovať, keďže relatívna neplatnosť predpokladá vznik konkrétneho právneho úkonu a právny úkon sa považuje za platný, pokiaľ sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý, neplatnosti nedovolá. Na rozdiel od absolútnej neplatnosti (ktorá bola konštatovaná v súdnej veci) sa u relatívnej neplatnosti predpokladá, že právny úkon vznikol od začiatku existuje, a teda vyvolá i právne účinky, čo však v súdnej veci nenastalo.

40. S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovaného ako nedôvodné, nespôsobilé privodiť iné rozhodnutie o veci, než aké učinil súd prvej inštancie. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol vecne správne a svoje rozhodnutie i náležite odôvodnil, keď odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám na odôvodnenie rozsudku v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní namietal arbitrárnosť rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd prvej inštancie sa nezoberal námietkou premičania sa nároku namietateľ relatívnu neplatnosť právneho úkonu, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa s uvedenou zaoberal v ods. 8 odôvodnenia rozsudku keď uviedol, „S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti sa súd nemohol stotožniť s obranou žalovaného ohľadne premičania nároku žalobcu v I. rade, dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu s odkazom na ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže v tomto prípade sa nejednalo o relatívnu neplatnosť právneho úkonu a rovnako tak bola bezpredmetná námietka, že sa nemohli žalobcovia dovolávať neplatnosti tohto právneho úkonu, s odôvodnením, že ho mali sami spôsobiť, s poukazom na ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, keďže toto zákonné ustanovenie sa opätovne týka len relatívnej neplatnosti právnych úkonov, avšak v súdnej veci sa jedná o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktoré je špecifikovaná vo vyššie citovanom § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka“. Odôvodnenie súdu prvej inštancie v tejto otázke je síce stručné, avšak dostatočne a zrozumiteľne z neho vyplýva, prečo súd prvej inštancie vyhodnotil procesnú obranu žalovaného týkajúcu sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu ako nedôvodnú. Pokiaľ žalovaný namietal porušenie práva na spravodlivý súdny proces nedostatočným odôvodnením rozhodnutia súdu, odvolací súd k uvedenému záveru nedospel i s poukazom na rozhodovacia prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, keď ústavný súd napr. v rozhodnutí I. ÚS 46/05 konštatoval: „Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Z práv na spravodlivé súdne konania vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutia“. Odvolací súd žalovanými namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie súdom prvej inštancie nevzhladol.

41. Z dôvodu vecnej správnosti preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku I., ktorým súd určil, že vlastníckmi predmetných nehnuteľností sú žalobcovia 1/, 2/, potvrdil ako vecne správny.

42. Ako výrok závislý preskúmal odvolací súd i výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania, ktorým súd žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ priznal spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že žalobcovia 1/, 2/ sú v konaní pred súdom prvej inštancie procesne úspešní v celom rozsahu, keďže súd určil, že sú vlastníckmi žalovaných nehnuteľností. Keďže vlastníctvo žalobcov 1/, 2/ spadá do režimu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, súd prvej inštancie správne tiež vzhliadol procesné spoločenstvo nerozlučné na strane žalobcov a nárok ako procesne úspešnej strane sporu, priznal žalobcom spoločne a nerozdielne voči žalovanému v rozsahu 100 %. Z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd potvrdil ako vecne správny i výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalovaného, tento nebol procesne úspešný ani sčasti, keď rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil. Celý procesný úspech tak v konaní prináleží žalobcom 1/, 2/, ktorí síce boli v konaní pred súdom prvej inštancie zastúpení právnym zástupcom z radu advokátov, avšak v odvolacom konaní sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili. Preto odvolací súd konštatuje, že žalobcom 1/, 2/ v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli. Preto odvolací súd vyslovil, že žalobcom 1/, 2/, hoc procesne úspešnej strane sporu v odvolacom konaní, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, lebo im žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

44. Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).